

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av avfallslagen och vissa lagar som har samband med den

Till miljöutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av avfallslagen och vissa lagar som har samband med den (RP 40/2021 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för utlåtande till miljöutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Jussi Kauppila, miljöministeriet
- chefsforskare Janne Tukiainen, Statens ekonomiska forskningscentral
- seniorekonom Lasse Pöyry, Konkurrens- och konsumentverket
- verkställande direktör Riku Eksymä, Cirkulärkraft Finland rf
- specialplanerare Hanna Salmenperä, Finlands miljöcentral
- branschdirektör Petri Kouvo, Samkommunen Helsingforsregionens miljöjänster
- specialsakkunnig Tuulia Innala, Finlands Kommunförbund
- ledande expert Matti Kahra, Finlands näringsliv rf
- expert Pekka Loukola, Finlands Transport och Logistik SKAL rf
- chef för lagstiftningsärenden Tiina Toivonen, Företagarna i Finland rf
- verkställande direktör Otto Lehtipuu, Miljöindustrin och -tjänster YTP rf
- direktör för samhällskontakter Jorma Mikkonen, Lassila & Tikanoja Oyj
- verkställande direktör Arto Ryhänen, Jätekuikko Oy
- verkställande direktör Henri Pesonen, Delete Group Oy
- verkställande direktör Mikko Lammi, Pohjanmaan Hyötyjätekuuljetus Oy
- professor Ari Hyytinen
- professor Petri Kuoppamäki.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- arbets- och näringsministeriet
- Finsk Handel rf
- Finlands naturskyddsförbund rf
- Fortum Abp

Utlåtande EkuU 20/2021 rd

- Kainuun Jätehuolto Oy
- RL-Palvelut Oy
- Finlands Returplast Ab.
- HPP Advokatbyrå Ab

Inget yttrande av

- professor Niku Määttänen, Helsinki Graduate School of Economics
- Hållbarhetspanelen
- Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitra
- professor Paul Lillrank.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Propositionens bakgrund och centrala innehåll. Genom propositionen genomförs skrivningar som ingår i den strategiska helheten "Ett klimatneutralt Finland som tryggar den biologiska mångfalden" i regeringsprogrammet. Syftet är att genom ökad materialåtervinning av avfall stärka Finlands roll som föregångare inom cirkulär ekonomi. Genom de förslag som ingår i propositionen genomförs de förbud och märkningskrav som ingår i direktivet om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön.

En del av de föreslagna ändringarna är nödvändiga för att genomföra EU:s avfallspaket och förordningen om långlivade organiska föroreningar, medan andra följer av våra nationella mål.

Förpackningsproducenterna och kommunen ska enligt de nya bestämmelserna ordna separat insamling av förpackningsavfall från boende. Skyldigheterna att ordna separat insamling är strängare än i de gällande bestämmelserna. Producenterna och kommunerna åläggs att komma överens om samarbetet samt om de ersättningar producenterna betalar till kommunerna för den separata insamlingen och transporten av förpackningsavfall. Förpackningsproducenterna ska stå för minst 80 procent av de totala kostnaderna för hanteringen av förpackningsavfall. Det föreslås att de som yrkesmässigt samlar in avfall åläggs att främja förberedandet av avfallet för återanvändning.

Ekonomiutskottet har i enlighet med sitt ansvarsområde granskat lagstiftningsförslaget med tanke på marknadens funktion, konkurrensen, valfriheten och den offentliga upphandlingen. Utskottet anser att den föreslagna regleringen fyller sitt syfte, men föreslår att miljöutskottet överväger att i sitt betänkande beakta de iakttagelser som framförs i detta utlåtande.

Kommentarer till huvudprinciperna i lagstiftningen. Avfallslagstiftningen är en helhet som omfattar flera olika aktörer och sektorer och som består av EU-normer och nationella normer som skapar ömsesidiga beroendeförhållanden. Det finns kontaktytor mellan regleringen och framför allt offentlig upphandling och miljöskydd.

Ekonomiutskottet konstaterar att en central utmaning med avfallslagstiftningen i Finland är att förhållandena med tanke på avfallsinsamlingen och materialåtervinningen varierar avsevärt i olika delar av landet, både när det gäller de geografiska och tekniska orsakerna till avfallshanteringen och verksamhetens företagsekonomiska lönsamhet och situationer med marknadsbrist. Detta

Utlåtande EkuU 20/2021 rd

beror också på skillnader i avfallens insamlingsbarhet, sammansättning och volym i olika delar av landet. Typiskt för avfallsbranschen är att tröskeln för att komma in i branschen är hög, vilket för sin del också inverkar på svårigheten att skapa en konkurrensutsatt marknad.

Förslaget att bestämmelser om skyldigheterna att separat samla in avfall ska utfärdas genom förordning har störst inverkan utanför stora städer och för små fastigheter i tätorter. De stora städerna har redan tidigare ökat den separata insamlingen av hushållsavfall. I små tätorter ska den separata insamlingen av förpackningsavfall och bioavfall stöda sig på en ny bestämmelse på förordningsnivå. Kommunerna kommer dock att ha möjlighet att anpassa nivån på avfallshanteringen till sina förhållanden. Konsekvenserna av ändringen i transportsystemet syns tydligt i de kommuner där transporten i nuläget ordnas av fastighetsinnehavaren. I fråga om förpackningsavfall och bioavfall kommer man att bli tvungen att anlita service som ordnas av kommunen.

Det producentansvar som avses i avfallsdirektivet kan verkställas antingen som operativt ansvar eller kostnadsansvar. Enligt utredning blir den valda ansvarsfördelningsmodellen i sig inte någon avgörande faktor för att avfallshanteringen ska lyckas, utan det väsentliga är sättet att genomföra systemet.

Olika fraktioner har olika betydelse för den som samlar in avfall. En fraktion kan vara en tillgångspost som lämpar sig för vidareförädling eller återanvändning eller, tvärtom, en börda som orsakar kostnader och är svår att förstöra. I ljuset av detta är det naturligt att bestämmelserna om insamlingen av olika fraktioner är differentierade.

Konsekvenserna av ändringarna i transportsystemet för företagsverksamheten. Enligt den föreslagna regleringen kan kommunen ordna transporten av det avfall som den ansvarar för själv eller, om de förutsättningar som anges i 37 § i avfallslagen uppfylls, överlåta på fastighetsinnehavaren att ordna transport. De sakkunnigas åsikter har gått i sär när det gäller hur den kommunala konkurrensutsättningen av transporter påverkar företagen. En del av de sakkunniga som hörts har ansett att ett dubbelt system kan leda till att transportverksamheten koncentreras och då undergräver små, lokala aktörers möjligheter att bedriva verksamhet. Å andra sidan har vissa sakkunniga varit av motsatt åsikt, nämligen att endast stora aktörer kommer att klara sig i kommunala anbuds-förfaranden.

Enligt ekonomiutskottet är det väsentligt att kommunerna i fortsättningen konkurrensutsätter avfallstransporterna så att också små och medelstora företag kan klara sig i konkurrensutsättningen. Propositionen medför delvis striktare bestämmelser än upphandlingslagen, genom vilka kommunens skyldighet att se till att transportavtalen konkurrensutsätts på behörigt sätt stärks ytterligare. Det är möjligt att ändra rutinerna också enligt gällande lagstiftning, men de föreslagna nya bestämmelserna bidrar till att transporter konkurrensutsätts på behörigt sätt och att nya företag får tillträde till marknaden. I bästa fall leder konkurrensutsättningen av kommunala entreprenader till att både nya företag och företag som redan är verksamma inom avfallsbranschen får nya, stabila arbetsmöjligheter. Enligt utredning är andelen små och medelstora företag 44 procent inom områden med kommunal transport och 42 procent inom områden där transporten ordnas av fastighetsinnehavarna. Ekonomiutskottet betonar att näringslivets aktörer även i fortsättningen beställer insamling och transport hos den aktör de vill. Den kommunala konkurrensutsättningen gäller endast förpackningsavfall och bioavfall som uppkommer på bostadsfastigheter.

Utlåtande EkuU 20/2021 rd

Som utskottet ser det som belagt att båda modellerna kan resultera i en situation som är fördelaktig eller ofördelaktig för någon som berörs av systemet. Det väsentliga är att konkurrensutsättningen av dessa entreprenader sköts väl till den del uppgifterna anförtros aktörer som inte är offentliga. Utskottet lyfter fram upphandlingskompetensen hos de kommunala avfallshanteringsaktörerna.

Enligt förslaget ska avfallshanteringen för en sammanslutning av förpackningsproducenter omfatta alla förpackningsmaterial. Utskottet anser att förslaget minskar riskerna i samband med förhandlingar om och genomförande av samarbetsavtal mellan förpackningsproducenter och kommuner. Det är nog oundvikligt att ändringen i systemet medför administrativ börda och kostnader på kort sikt, men utifrån en utredning kan man anta att fördelarna på lång sikt är större än dessa nackdelar. I sin avvägning har utskottet också beaktat att propositionen innehåller en övergångsbestämmelse enligt vilken ett avtal som är viktigt med tanke på uppkomsten av en betydande återvinningsinvestering och som den nuvarande producentsammanslutningen har ingått före lagens ikraftträdande är förpliktande för en ny producentsammanslutning som har godkänts till producentregistret och till vilken ansvaret och rättigheterna för den producentsammanslutning som ingått avtalet annars överförs.

De föreslagna ändringarna ökar omsättningen i kommunala avfallshanteringsbolags icke-ekonomiska verksamhet jämfört med nuläget, vilket gör det möjligt för dem att bedriva verksamhet på marknadsvillkor i större utsträckning, eftersom den maximala volymen av en anknuten enhets verksamhet fastställs i förhållande till dess omsättning (10 %). I ljuset av färsk data sjunker gränsen för anknutna enheter vid ingången av 2030 till 5 procent, vilket är den allmänna gränsen för anknutna enheter enligt 15 § i upphandlingslagen (1397/2016). (EkUB 31/2016 rd — RP 108/2016 rd)

Eventuella konkurrensneutralitetsproblem kan bäst åtgärdas genom ändringar i bestämmelserna om anknutna enheter vid offentlig upphandling.

Reglerna om statligt stöd. De kommunala avfallshanteringsbolagen är företag enligt konkurrenslagstiftningen. Konkurrensreglerna tillämpas dock inte på icke-ekonomisk verksamhet, och därför är det viktigt att identifiera skillnaden och gränsen mellan ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet.

Begreppet ekonomisk verksamhet definieras inte i unionslagstiftningen, utan dess innehåll har utvecklats i rättspraxis: Enligt EU-domstolen går ekonomisk verksamhet ut på att tillhandahålla varor och tjänster på marknaden, i vilken organisations- eller finansieringsform som helst. Avgörandepraxisen karakteriserar den verksamhet som bedrivs av en offentlig aktör också genom att väga in huruvida verksamheten konkurrerar eller kan konkurrera med privata företags verksamhet.

Reglerna för statligt stöd tillämpas således inte, om ett offentligt samfund bedriver verksamhet i egenskap av myndighet eller om verksamheten hör till statens centrala uppgifter eller om syftena med den anknyter till uppgifterna. Konkurrensreglerna tillämpas inte heller när tjänsterna produceras med skattemedel och kunderna betalar en avgift som inte täcker de faktiska kostnaderna för verksamheten. Den omständigheten att en aktör i samband med bedrivandet av vissa av sina verk-

Utlåtande EkuU 20/2021 rd

samheter har befogenheter som hör till det allmänna hindrar inte att aktören betraktas som ett företag i den mening som avses i EU-rätten i fråga om sina övriga verksamheter.

Konkurrenslagstiftningen kan således tillämpas på affärsverksamhet som hänför sig till avfallshandling oberoende av om den ekonomiska verksamheten bedrivs i myndighetsform, som affärsverk, som offentligrättslig inrättning eller som aktiebolag.

När det gäller ordnandet av de avfallshandlingstjänster som gäller förpackningar är det fråga om att genomföra kommunens lagstadgade organiseringsansvar. Däremot ligger produktionen av tjänster för företag mot ersättning närmare ekonomisk verksamhet. Tillhandahållande av tjänster via ett bolag som kommunen har bestämmande inflytande över och som eftersträvar vinst ska alltid betraktas som ekonomisk verksamhet. Även om en kommun, samkommun eller ett kommunalt avfallsbolag med organiseringsansvar avtalar med företag om kommunens service och dess omfattning och företaget betalar ersättning för dem, betraktas verksamheten som ekonomisk.

I fråga om det aktuella lagstiftningsprojektet bestäms priset för insamling och behandling av förpackningar i förhandlingar mellan kommuner eller kommunala avfallsbolag och förpackningsproducenter. Med hänvisning till det som sagts ovan påpekar ekonomiutskottet att även om det finns en välfungerande kommersiell marknad för fastighetsspecifik insamling av förpackningsavfall, är detta inte fallet i hela landet. Marknadsbrist och en eventuell konkurrenssituation tar sig uttryck på mycket varierande sätt på olika håll i landet. En lagstiftning som ska tillämpas enhetligt i hela landet ser olika ut då den speglas mot de lokala förhållandena, på liknande sätt och med liknande frågeställningar som konkurrensutsättningskyldigheten enligt upphandlingslagstiftningen.

Ekonomiutskottet konstaterar att de föreslagna bestämmelsernas godtagbarhet med tanke på EU:s regler om statligt stöd delvis lämnar rum för tolkning, även om förteckningen över de kumulativa kriterier som tillåter monopol är vägledande.

I 36 § i lagförslaget föreskrivs om delning av upphandlingar, dvs. konkurrensutsättning som små helheter. Detta bottenar i en liknande idé som delningsskyldigheten enligt upphandlingslagstiftningen: man strävar efter att stödja små aktörers närvaro på marknaden för att säkerställa att det finns flera aktörer på marknaden. I detta sammanhang kan konkurrensutsättningslementet dock paradoxalt nog leda till en situation där den som segrat i anbudsförfarandet i och med konkurrensutsättningen får en så dominerande andel av marknaden att det inte längre finns utrymme för andra aktörer och konkurrensen minskar också inom den verksamhet som inte omfattas av entreprenaden.

Delningen gör det i allmänhet möjligt att se till att små företag stannar kvar på marknaden, men i synnerhet inom avfallshandlingsbranschen kan denna modell inte under alla omständigheter anses vara en särskilt effektiv lösning. Sakkunniga har menat att med tanke på ett effektivt genomförande av avfallshandlingen kan det sammantaget vara bättre att en kommunala sammanslutning samordnar avfallsinsamlingen – inklusive optimeringen av transportruterna – än att självständiga aktörer genomför separata entreprenader.

Utlåtande EkuU 20/2021 rd

Sammanfattande kommentarer. Ekonomiutskottet anser att den föreslagna regleringen sammantaget sett är motiverad, särskilt med beaktande av de ramvillkor som EU-bestämmelserna ställer. De skärpta målen och skyldigheterna i fråga om materialåtervinning innebär en betydande ökning av mängden återvinningsmaterial och därigenom ökade möjligheter för företag inom avfalls- och materialåtervinningsbranschen. En brist i det föreslagna systemet kan dock vara att tillkomsten av kommunala monopol inom branschen kan åsidosätta sådan konkurrens som typiskt främjar utvecklingen av nya, effektivare verksamhetsmodeller. Cirkulär ekonomi och nära anknytta branscher är för närvarande områden med stark exportpotential i Finland. Det är viktigt att avfallslagstiftningen identifierar denna möjlighet och bidrar till att stödja utvecklingen av sektorn för resurssmart teknik. De offentligt rättsliga aktörernas starka roll bör nyttjas för utveckling och förnyelse.

Det kan inte helt uteslutas att kriterierna för förbjudet statligt stöd uppfylls i fråga om kommunala avfallsbolag enbart av den anledningen att entreprenaderna till privata bolag konkurrensutsätts. När det gäller de kommunala avfallshanteringsbolagen bör uppmärksamhet fästas vid att olika verksamheter är kopplade till varandra, vilket kan leda till att det uppstår en ekonomisk fördel som kan utnyttjas på marknaden på ett sätt som snedvrider konkurrensen.

Aktörerna inom branschen har ansett att övergångsperioderna är korta. Övergångsperioderna har motiverats dels med att separat insamling snabbt inleds i syfte att uppnå återvinningsmål som är bindande för medlemsstaterna, dels med att förpackningsproducenternas kostnadsansvar realiseras från och med 2023. Bedömningen av övergångsperiodernas proportionalitet påverkas i detta sammanhang av att ändringen väntas få marknaden att växa både när det gäller transporter som hör till kommunernas ansvar och transporter av företagsavfall, vilket minskar företagets risk för att affärsverksamheten upphör och att materielinvesteringarna går förlorade i samband med ändringen av transportsystemet.

Ekonomiutskottet anser dock att kritiken mot övergångsperioderna är motiverad såtillvida att utskottet föreslår att miljöutskottet överväger att föreskriva om övergångstiden för transport av förpackningsavfall så att en minimiövergångsperiod införs i bestämmelsen genom att ordet ”senast” stryks ur övergångsbestämmelsen.

Enligt propositionen ska verkställighets- och uppföljningsåtgärder vidtas i och med att miljöministeriet så snart som möjligt ska tillsätta en arbetsgrupp för att följa upp hur bestämmelserna om biprodukter och upphörandet att klassificeras som avfall verkställs och fungerar. Arbetsgruppen ska också bedöma behovet att föreskriva om ett särskilt lättare förfarande än miljötillståndsförfarandet för att avgöra upphörandet att klassificeras som avfall i sådana fall som det inte föreskrivs om i EU-rätten eller någon nationell förordning. I det sammanhanget bedöms också möjligheten att koncentrera beslutsfattandet i enskilda fall till en statlig myndighet. Ekonomiutskottet anser att detta är viktigt och påskyndar tillsättandet av arbetsgruppen och slutförandet av dess arbete.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottet föreslår

Utlåtande EkUU 20/2021 rd

att miljöutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 28.5.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Juhana Vartiainen saml
vice ordförande Hanna Kosonen cent
medlem Atte Harjanne gröna
medlem Mari Holopainen gröna
medlem Eeva Kalli cent
medlem Pia Kauma saml
medlem Riitta Mäkinen sd
medlem Matias Mäkynen sd
medlem Minna Reijonen saf
medlem Hussein al-Tae sd
medlem Veikko Vallin saf
medlem Johannes Yrttiaho vänst
ersättare Anders Adlercreutz sv (delvis).

Sekreterare var

utskottsrad Teija Miller.

Utlåtande EkUU 20/2021 rd
Avvikande mening /saml och saf

AVVIKANDE MENING

Motivering

Syftet med avfallslagen är att främja de föresatser som ingår i regeringsprogrammet och som syftar till att öka materialåtervinningen av avfall och på så sätt stärka Finlands roll som föregångare inom cirkulär ekonomi. Samlingspartiets riksdagsgrupp anser att avfallslagens syften är bra och välkomna. Men metoderna för att uppnå målen är inte effektiva och behandlar inte företagarna i branschen rättvist.

Propositionen fokuseras framför allt på insamling av avfall. För att de mål som i och för sig är välkomna ska kunna nås, bör man stödja sådana faser i materialkretsloppet som är väsentliga med tanke på cirkulär ekonomi, såsom avfallshantering och stärkande av efterfrågan på returråvaror. Lagen bör i första hand innehålla incitament till att förpackningsavfallet minskar eller kan återvinnas bättre. Det centrala för att höja den låga återvinningsgraden i Finland är att granska produktens hela livscykel och möjliggöra en bättre fortsatt användning.

I sig främjar avfallslagen i själva verket inte en höjning av återvinningsgraden, eftersom insamling av avfall ännu inte är återvinning.

De föreslagna övergångsbestämmelserna

Grundlagsutskottet har tidigare (GrUU 58/2010 rd) förutsatt en övergångsperiod på 3–4 år för att avsluta transportkontrakt när kommunen övergår från transport som fastighetsinnehavaren ordnar till kommunalt ordnad transport.

De föreslagna övergångstiderna är inte bara oskäligt korta med tanke på anpassningen av verksamheten utan strider också mot grundlagsutskottets utlåtande. I fråga om annat fast kommunalt avfall är övergångstiden i praktiken obefintlig. Övergångsperioderna för bioavfall och annat fast avfall bör vara samordnade.

Tillräckligt långa övergångstider behövs. För företagen kan förändringen till exempel leda till att investeringar i anläggningar behöver skrivas ner snabbare och till nya investeringsbehov.

Ett dubbelt system ska vara möjligt

Transport av hushållsavfall har kunnat genomföras på två olika sätt sedan slutet av 1970-talet. Transporten har genomförts antingen av kommunen eller så att hushållet beställer avfalls-transport från ett företag i branschen. Ungefär hälften av kommunerna i Finland använder numera avfallstransport som ordnas av fastighetsinnehavaren. Nu försvagar propositionen det system som kommunerna och kunderna upplever som bra. I och med propositionen upphör det nuvarande dubbelsystemet för transport av separat insamlat avfall som omfattas av kommunens organiseringsansvar (bioavfall, småskaligt metallavfall, fiber-, glas-, metall- och plastförpackningsavfall samt andra eventuella avfallstyper som samlas in separat).

Utlåtande EkUU 20/2021 rd **Avvikande mening /saml och saf**

Samlingspartiets riksdagsgrupp anser att möjligheten till ett dubbelt system ska finnas kvar där den anses tjäna sitt syfte. De regionala särdragen bör beaktas också i fråga om avfallslagen, eftersom det finns variation mellan kommunerna och deras situationer.

Ofta är fri konkurrens för transportföretagare den bästa lösningen ur kundens synvinkel. Kommunerna måste även i fortsättningen ha fullständig möjlighet till avfallstransporter som ordnas av fastighetsinnehavaren. Det bör noteras att EU:s avfallsdirektiv inte förutsätter några ändringar i transportsystemet. Beslutet fråntar privata transportföretag deras kunder, arbetsuppgifter och arbetstillfällen. Överdriven nationell reglering leder till att hela transportsystemet kommunaliseras. Till exempel i Norra Österbotten fanns det 18 transportföretag inom avfallsbranschen innan transporterna kommunaliserades, medan det nu bara finns fyra.

Ändringen motiveras med att företagens verksamhetsmöjligheter tryggas vid kommunala konkurrensutsättningar genom att det ställs krav på konkurrensutsättningen. Kommunerna kan visserligen avvika från delningen av upphandlingar till exempel genom att återropa områdets ringa storlek. Behovet av en ändring har också motiverats med att det dubbla systemet skulle ha belastat det kommunala beslutsfattandet och domstolarna. Under beredningen har man dock inte kunnat påvisa att det finns en sådan administrativ börda.

Vänsterregeringen inskränker med stöd av centern företagarnas verksamhetsbetingelser och kommunernas självstyrelse. Detta trots att man under beredningen inte har kunnat visa att modellen med kommunal och centraliserad transport har ekonomiska fördelar eller att återvinningen är effektivare i dessa kommuner.

Samma företagarfientliga atmosfär och attityden att inte bry sig om kommunernas självstyrelse har även präglat exempelvis beredningen av social- och hälsovårdsreformen. Enligt OECD:s utredning av den 19 maj 2021 förlorar Finland mot jämförelseländerna när det gäller att locka utländska investeringar. För att rätta till situationen rekommenderar OECD att Finland reformerar ineffektiv och tungrodd reglering, minskar byråkratin och främjar konkurrensen. I stället för att följa rekommendationerna ökar regeringen Marin byråkratin och den offentliga produktionen – och agerar således tvärtemot rekommendationerna. Efter coronakrisen är det sista som behövs i Finland att vi urholkar förutsättningarna för företagsverksamhet.

Det föreslagna produktionsansvaret på 80 procent sporrar inte tillräckligt till effektivitet – de extra kostnaderna betalas av konsumenterna

Ordnande av separat insamling av förpackningsavfall i samarbete mellan kommunen och producenten och avtal om ersättningarna är en nationell lösning där producenterna får betala 80 procent av de totala kostnaderna för hanteringen av förpackningsavfall. I Finland har hanteringen av förpackningsavfall fungerat som den ska och till måttliga kostnader.

Den föreslagna modellen försvagar privata företags möjligheter att utveckla affärsmodeller, eftersom genomförandet är kopplat till att kommunerna nu ska börja ordna avfallstransport. Fullständigt producentansvar är ett mer rättvist alternativ också med tanke på principen om att förorenaren betalar. Det skulle göra det möjligt för producenterna att fullgöra sitt operativa ansvar på olika sätt: konkurrensutsätta själva, köpa ordnandet av konkurrensutsättning eller ingå ramavtal. I

Utlåtande EkUU 20/2021 rd
Avvikande mening/saml och saf

det föreslagna alternativet har den kommun som ordnar avfallstransporterna inte tillräckliga incitament att ordna materialåtervinning på effektivast möjliga sätt. De högre priserna kommer i slutändan att betalas av konsumenterna.

Kraven på separat insamling av förpackningar gäller endast större tätorter

Regeringen föreslår att fastigheter i tätorter med minst fem bostadslägenheter ska vara skyldiga att separat samla in olika förpackningsmaterial. En utvidgning av den separata insamlingen i alla tätorter ökar systemets kostnader i onödan i förhållande till de faktiska insamlingsmängderna. En ändamålsenlig avgränsning undanröjer behovet av att ge kommunerna möjlighet att lindra skyldigheterna enligt förordningen genom egna avfallshanteringsföreskrifter.

Skyldigheten att ordna separat insamling bör i det första skedet utvidgas till att gälla fastigheter med minst 5 lägenheter i tätorter med fler än 10 000 invånare.

Slutligen påpekar Samlingspartiet att aktörer som företräder företagare, transportörer och personer som bor i egnahemshus och fastigheter har varit emot förslaget att slopa det dubbla systemet. Också arbets- och näringsministeriet och riksdagens biträdande justitieombudsman framförde kritik mot förslaget och dess konsekvenser. Samlingspartiet betonar att miljömålen och främjandet av sysselsättningen i bästa fall går hand i hand. Skenbara reformer som försämrar utgångsläget ska inte genomföras.

Avvikande mening

Vi föreslår

att miljöutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 28.5.2021

Pia Kauma saml
Veikko Vallin saf
Minna Reijonen saf